

Π 1901 – Παιδαγωγικοί προβληματισμοί από την εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Ενότητα 6.1: Νέα Τεχνολογία και αποστολή του σύγχρονου σχολείου και της εκπαίδευσης

Κωνσταντίνος Μπίκος
Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Νέα Τεχνολογία και αποστολή του σύγχρονου σχολείου και της εκπαίδευσης 1/4

Οι τεχνολογικές αλλαγές συμβαίνουν σε μια κοινωνία που προσδιορίζεται από τέσσερα βασικά χαρακτηριστικά:

- α) την εκρηκτική παραγωγή γνώσης,
- β) τις παγκοσμιοποιημένες σχέσεις,
- γ) τις αλλαγές στο χώρο της εργασίας και παραγωγής και
- δ) την ένταση κάποιων κοινωνικών προβλημάτων, π.χ. της ανεργίας, του ρατσισμού κ.ά.

Νέα Τεχνολογία και αποστολή του σύγχρονου σχολείου και της εκπαίδευσης 2/4

Στις σύγχρονες κοινωνίες η πληροφορία και η γνώση είναι ευρέως διαθέσιμες και δεν μεταβιβάζονται μόνον από τους επίσημους θεσμούς της τυπικής εκπαίδευσης, αλλά όλο και περισσότερο από τα σύγχρονα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ). Έτσι, η εκπαίδευση και η μόρφωση παιδιών αλλά και ενηλίκων δεν υλοποιείται μόνο στο πλαίσιο των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, αλλά οι άνθρωποι μορφώνονται παράλληλα και μέσα από **μη τυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης** καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Νέα Τεχνολογία και αποστολή του σύγχρονου σχολείου και της εκπαίδευσης 3/4

Συνοδευτικό και ενδιαφέρον είναι το φαινόμενο της διείσδυσης της **ειδικής γνώσης** σε πολλούς τομείς της ζωής του σύγχρονου ανθρώπου. Ο τρόπος που πρέπει να ζουν, να συμπεριφέρονται, να διατρέφονται, να επικοινωνούν και πλείστες άλλες πτυχές της προσωπικής ζωής τους είναι αντικείμενο διαφόρων **ειδικών επαγγελματιών** (γιατρών, συμβούλων, ψυχοθεραπευτών, κ.λπ.), ειδικών εγχειριδίων, αλλά και του καταιγισμού των **ενημερωτικών στηλών και εκπομπών** των ΜΜΕ.

Νέα Τεχνολογία και αποστολή του σύγχρονου σχολείου και της εκπαίδευσης 4/4

Είναι λοιπόν εμφανές ότι τα θεσμοθετημένα ιδρύματα τυπικής εκπαίδευσης στο θέμα της διάχυσης και διαχείρισης της υπάρχουσας γνώσης έχουν φορείς που μπορούν να αντιμετωπίζονται κατά περίπτωση είτε ως **συμπληρωματικοί ή συνεργάτες** είτε ως **ανταγωνιστές** προς τους φορείς εκπαίδευσης.

Αυτή η εξέλιξη θέτει το καίριο ερώτημα σχετικά με το **ρόλο και την αποστολή του σχολείου** στην κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας.

Πίεση για υψηλότερου επιπέδου γνώσεις και ικανότητες 1/5

Η αναδόμηση της οικονομίας και οι αλλαγές που την ακολουθούν, έχουν επιπτώσεις στο χώρο της εκπαίδευσης. Το σχολείο χρειάζεται να επανεξετάσει την **προετοιμασία για τον χώρο της παραγωγής**. Η νέα **παγκοσμιοποιημένη και ανταγωνιστικότερη** αγορά εργασίας απαιτεί νέες γνώσεις και δεξιότητες, **ευελιξία, δυνατότητα αναπροσαρμογής** στις συνεχώς **διαφοροποιούμενες απαιτήσεις** και προσόντα για την προσαρμογή σε έναν αριθμό διαφορετικών επαγγελματιών.

Πίεση για υψηλοτέρου επιπέδου γνώσεις και ικανότητες 2/5

Η στρατηγική που χάραξε η σύνοδος της Λισσαβόνας ήδη από το έτος 2000 χαρακτηρίστηκε ως **«στρατηγική για τη γνώση»**, διότι ήταν σαφής η έμφαση που έδινε στο στόχο της διάχυσης της γνώσης στις ευρωπαϊκές κοινωνίες.

Σ' αυτό το πλαίσιο προσδιόρισε και τις **ψηφιακές γνώσεις και δεξιότητες** ως καίριες για την ώθηση της **καινοτομίας, της παραγωγικότητας και της καταλληλότητας για απασχόληση**, αλλά και της ανταπόκρισης στις παγκόσμιες προκλήσεις.

Πίεση για υψηλότερου επιπέδου γνώσεις και ικανότητες 3/5

Ξεκινώντας από τη διαπίστωση ότι η ανάπτυξη της σύγχρονης οικονομίας βασίζεται σε προϊόντα και υπηρεσίες «έντασης γνώσης», έθεσε ως στόχο την παροχή ευκαιριών σε όλους τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για κατάκτηση των απαραίτητων ψηφιακών γνώσεων και δεξιοτήτων.

Η πρόταση που υπέβαλε η ομάδα των ειδικών το Φεβρουάριο του 2010 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιλάμβανε τις εξής κεντρικές δράσεις:

Ενσωμάτωση των ικανοτήτων-κλειδιών, όπως η δημιουργικότητα, η καινοτομία, το επιχειρηματικό πνεύμα, και η ομαδικότητα, στα σχολεία, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και στην αρχική και συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση. Ανάπτυξη και παροχή εργαλείων για αυτοαξιολόγηση.

Πίεση για υψηλότερου επιπέδου γνώσεις και ικανότητες 4/5

Ενσωμάτωση του ψηφιακού και πληροφοριακού γραμματισμού σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης και κατάρτισης, και επιδίωξη για κατάκτηση της ψηφιακής ευχέρειας από όλους τους πολίτες.

Ανάπτυξη πανευρωπαϊκών δεικτών για τη μέτρηση των επιπέδων των βασικών ικανοτήτων. Ορισμός ποσοτικών στόχων (π.χ. πρόσβαση στην εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα ή στον ψηφιακό γραμματισμό), και παροχή τρόπου παρακολούθησης της προόδου.

Προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών ως προς το περιεχόμενο, τις μεθόδους διδασκαλίας και την αξιολόγηση στα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα.

Πίεση για υψηλότερου επιπέδου γνώσεις και ικανότητες 5/5

Είναι φανερό ότι η εκπαιδευτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την οποία και η Ελλάδα ως μέλος της οφείλει να ακολουθεί, αναθέτει στα ιδρύματα αγωγής και εκπαίδευσης την αποστολή της προετοιμασίας της νέας γενιάς, έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της ψηφιακής επανάστασης. Είναι όμως παράλληλα εμφανές ότι τεκμηριώνει κατά κύριο λόγο με **οικονομικής φύσεως επιχειρήματα** την αναδόμηση της εκπαίδευσης και την πρόταξη κάποιων στόχων.

Η πορεία εισαγωγής των υπολογιστών στο σχολείο 1/3

Ενώ ο υπολογιστής βρίσκεται στα σχολεία των ανεπτυγμένων κρατών από τη δεκαετία του 1980, παράλληλα διατυπώνονταν κατά καιρούς και **επιφυλάξεις** που είτε αφορούσαν γενικά την αναγκαιότητα εισαγωγής του στην εκπαιδευτική διαδικασία είτε αναφερόταν ειδικότερα στον **τρόπο**, με τον οποίο αυτό θα ήταν παιδαγωγικά ορθό.

Η πορεία εισαγωγής των υπολογιστών στο σχολείο 2/3

Η απόφαση εισαγωγής του υπολογιστή στο σχολείο δεν στηρίχθηκε σε πορίσματα εκπαιδευτικής έρευνας σχετικά με τη χρησιμότητα ή την καταλληλότητά του για την εκπαιδευτική διαδικασία. Ήταν το αποτέλεσμα **πολιτικών κυρίως αποφάσεων** που ανταποκρίνονταν σε **συγκεχυμένες κοινωνικές προσδοκίες και πιέσεις**. Εντάχθηκε κατά κύριο λόγο στο πλαίσιο του οικονομικού ανταγωνισμού ανάμεσα στις αναπτυγμένες χώρες, οι οποίες συχνά στήριζαν τις αποφάσεις τους για διεύρυνση της εφαρμογής τους στην εκπαίδευση στο φόβο ότι οι ανταγωνίστριες χώρες είχαν κάνει περισσότερα βήματα προς αυτήν την κατεύθυνση.

Η πορεία εισαγωγής των υπολογιστών στο σχολείο 3/3

Ενώ λοιπόν οι υπολογιστές βρισκόταν ήδη στα σχολεία, διατυπώνονταν παράλληλα και επιχειρήματα είτε **υπέρ της εισαγωγής τους είτε και κατά της εισαγωγής τους** στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Οι υποστηρικτές για παράδειγμα καθησύχαζαν τους επιφυλακτικούς παραδεχόμενοι ότι οι μηχανές αυτές **δεν μπορούν να διδάξουν μόνες τους**, ούτε πολύ περισσότερο να αντικαταστήσουν το δάσκαλο στην τάξη.

Η απαίτηση για τεκμηριωμένη νομιμοποίηση της εισαγωγής των ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Οι ΤΠΕ είναι **απαραίτητες για τη διαχείριση** της έκρηξης των γνώσεων και των πληροφοριών.

Οι ΤΠΕ προσφέρουν **δυνατότητες για αλλαγές** στη διδακτική διαδικασία.

Οι γνώσεις και ικανότητες σχετικά με τις ΤΠΕ αποτελούν **σημαντικό μέσον** για την οικονομική ανταγωνιστικότητα.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Κωνσταντίνος Μπίκος.
«Π 1901 – Παιδαγωγικοί προβληματισμοί από την εισαγωγή των ΤΠΕ στην
εκπαίδευση. Νέα Τεχνολογία και αποστολή του σύγχρονου σχολείου και της
εκπαίδευσης». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή
διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS292/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

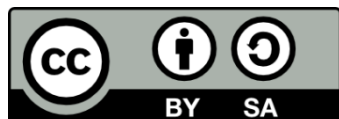
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: <Αντώνης Χατζηχρήστος>
Θεσσαλονίκη, <Χειμερινό Εξάμηνο 2013-2014>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

